

ZAKON

O POTVRĐIVANJU SPORAZUMA IZEĐU VLADE MAĐARSKE I VLADE REPUBLIKE SRBIJE O PRAVOVREMENOJ RAZMENI INFORMACIJA U SLUČAJU RADIOLOŠKE OPASNOSTI

Član 1.

Potvrđuje se Sporazum između Vlade Mađarske i Vlade Republike Srbije o pravovremenoj razmeni informacija u slučaju radiološke opasnosti, sačinjen u Beogradu, dana 1. jula 2014. godine, u dva originalna primerka, na srpskom, mađarskom i engleskom jeziku.

Član 2.

Tekst Sporazuma između Vlade Mađarske i Vlade Republike Srbije o pravovremenoj razmeni informacija u slučaju radiološke opasnosti, u originalu na srpskom jeziku glasi:

S P O R A Z U M
IZMEĐU VLADE MAĐARSKE I
VLADE REPUBLIKE SRBIJE
O PRAVOVREMENOJ RAZMENI INFORMACIJA U SLUČAJU
RADIOLOŠKE OPASNOSTI

Vlada Mađarske i Vlada Republike Srbije (u daljem tekstu: ugovorne strane);

Želeći da potpuno i u celini ispune odredbe zaključnih dokumenata Konferencije o bezbednosti i saradnji u Evropi i tako ojačaju prijateljske odnose između ugovornih strana;

S uverenjem da je potrebno da što pre obezbede značajne informacije o radiološkim opasnostima, kako bi moguće prekogranične posledice bile što manje;

S uverenjem da pravovremena razmena informacija i iskustava o nuklearnoj sigurnosti i radijacionoj sigurnosti u značajnoj meri doprinosi opštoj sigurnosti stanovništva država ugovornih strana;

Imajući u vidu Konvenciju o ranom obaveštavanju o nuklearnim nesrećama (1986) i Konvenciju o pomoći u slučaju nuklearnih nesreća ili radioloških opasnosti (1986), kao i priznata načela saradnje u okviru Međunarodne agencije za atomsku energiju;

Uvažavajući da je Mađarska država članica Evropske unije (EU) i Evropske zajednice za atomsku energiju i da je, kao takva, obavezana odredbama EU ugovora (Ugovor o Evropskoj uniji, Ugovor o funkcionisanju Evropske unije, Ugovor o osnivanju Evropske zajednice za atomsku energiju) i pratećih propisa;

Sporazumele su se o sledećem:

Član 1.
Oblast primene

1. Ovaj sporazum odnosi se na načine obaveštavanja i razmene informacija u svim slučajevima u kojima ugovorna strana odluči da preduzme mere širokih razmera za zaštitu stanovništva u slučaju sledećih opasnosti:

a) akcidenta koji se dogodio na teritoriji države ugovorne strane koji uključuje objekte i aktivnosti navedene u stavu 2. ovog člana usled kojeg je došlo ili bi moglo doći do značajnog ispuštanja radioaktivnog materijala; ili

b) otkrivanja neuobičajenih nivoa radioaktivnosti na teritoriji države ugovorne strane ili izvan nje, koji bi mogli biti štetni po zdravlje stanovništva države ugovorne strane;

v) akcidenata koji ne spadaju među one navedene u tački a) ovog stava koji uključuju objekte ili aktivnosti navedene u stavu 2. ovog člana i usled kojih je došlo ili bi moglo doći do značajnog ispuštanja radioaktivnog materijala; ili

g) drugih akcidenata usled kojih je došlo ili bi moglo doći do značajnog ispuštanja radioaktivnog materijala.

2. Objekti ili aktivnosti pomenuti u stavu 1. tač. a) i v) ovog člana su sledeći:

a) bilo koji nuklearni reaktor, bez obzira na to gde se nalazi;

b) bilo koji drugi objekat nuklearnog gorivnog ciklusa;

v) bilo koji objekat za upravljanje radioaktivnim otpadom;

g) prevoz i skladištenje nuklearnih goriva ili radioaktivnog otpada;

- d) proizvodnja, upotreba, skladištenje, odlaganje i prevoz radioaktivnih izotopa koji se koriste u poljoprivredne, industrijske, medicinske i sa tim povezane naučne i istraživačke svrhe;
- đ) upotreba radioaktivnih izotopa za proizvodnju energije u svemirskim objektima.

Član 2. Obaveštavanje i informacije

U slučaju radioloških opasnosti navedenih u članu 1. ovog sporazuma zbog kojih se ne može sa sigurnošću isključiti ugrožavanje stanovništva druge ugovorne strane, ugovorna strana navedena u tom članu će preduzeti sledeće:

- a) odmah obaveštava drugu ugovornu stranu koja je ili bi mogla biti ugrožena kako je navedeno u članu 1. ovog sporazuma o radiološkoj opasnosti, prirodi, vremenu i tačnom mestu nastanka radiološke opasnosti;
- b) odmah dostavlja drugoj ugovornoj strani raspoložive informacije navedene u članu 3. ovog sporazuma koje su potrebne za svođenje radioloških posledica u državi te ugovorne strane na najmanju moguću meru.

Član 3. Informacije koje je potrebno dostaviti

1. Informacije koje se dostavljaju u skladu sa članom 2. tačka b) ovog sporazuma obuhvatiće sledeće podatke koji su na raspolaganju ugovornoj strani:

- a) prirodu, vreme i tačno mesto nastanka događaja, ako je to prikladno, kao i objekat ili aktivnost o kome je reč;
- b) pretpostavljeni ili utvrđeni uzrok i predviđeni razvoj događaja u pogledu ispuštanja radioaktivnog materijala;
- v) opšte karakteristike ispuštanja radioaktivnog materijala, uključujući prirodu, verovatni fizički i hemijski oblik, količinu, sastav i efektivnu visinu radioaktivnog ispuštanja;
- g) informacije o trenutnim i prognozirnim meteorološkim i hidrološkim uslovima koje su potrebne da bi se predvidelo širenje i depozicija ispuštenog radioaktivnog materijala;
- d) rezultate merenja sadržaja radionuklida u životnoj sredini;
- đ) rezultate merenja sadržaja radionuklida u prehrambenim proizvodima, hrani za životinje i vodi za piće;
- e) preduzete ili planirane mere zaštite;
- ž) preduzete ili planirane mere informisanja javnosti;
- z) predviđeno ponašanje ispuštenog radioaktivnog materijala kroz vreme;
- i) izvor informacija.

2. Informacije koje su precizirane u stavu 1. ovog člana se u odgovarajućim vremenskim razmacima dopunjavaju daljim relevantnim informacijama, uključujući one o razvoju vanredne situacije i njenom predviđenim ili stvarnom završetku.

3. Informacije precizirane u stavu 1. ovog člana i sve njegove dopune prosleđuju se kako je određeno u članu 2. ovog sporazuma sve do završetka vanredne situacije ili dok se ne sakupi dovoljno informacija za procenu stvarnog stanja.

Član 4.
Saradnja u preduzimanju mera

1. U slučaju nastanka situacije navedene u članu 2. ovog sporazuma ugovorne strane se dogovaraju, bez odlaganja, o aranžmanu za saradnju koja je neophodna za preduzimanje mera za zaštitu zdravlja i imovine stanovništva kao i za moguću pomoć.
2. Ugovorne strane se, pored mera određenih u stavu 1. ovog člana, bez odlaganja dogovaraju o svim daljim merama.
3. Da bi se radiološke posledice u drugoj državi svele na najmanju moguću meru, ugovorna strana koja dostavlja informacije u skladu sa članom 2. tačka b), odmah će odgovoriti drugoj ugovornoj strani u meri u kojoj je to izvodljivo, na njen zahtev za daljim informacijama ili na njen zahtev za saradnju.

Član 5.
Nadležni organi

1. Nadležni organi za obezbeđenje sprovođenja ovog sporazuma u Republici Srbiji su ministarstvo nadležno za poslove zaštite od jonizujućih zračenja i Agencija za zaštitu od jonizujućih zračenja i nuklearnu sigurnost Srbije. Nadležni organ za sprovođenje ovog sporazuma u Mađarskoj je Mađarski organ za atomsku energiju.
2. Nadležni organ u Republici Srbiji za primanje obaveštenja i informacija iz čl. 2. i 3. ovog sporazuma je ministarstvo nadležno za vanredne situacije. Nadležni organ u Mađarskoj za primanje obaveštenja i informacija iz čl. 2. i 3. ovog sporazuma je nadležni organ za atomsku energiju.
3. Nadležni organ u Republici Srbiji za davanje obaveštenja i informacija iz čl. 2. i 3. ovog sporazuma je Agencija za zaštitu od jonizujućih zračenja i nuklearnu sigurnost Srbije. Nadležni organ u Mađarskoj za davanje obaveštenja i informacija iz čl. 2. i 3. ovog sporazuma je nadležni organ za atomsku energiju.
4. Ugovorne strane se obaveštavaju o svakoj promeni koja bi mogla nastati u vezi s informacijama iz st. 1, 2. i 3. ovog člana.
5. Neposredno nakon potpisivanja Sporazuma nadležni organi se dogovaraju o načinu prenosa informacija. Rad sistema prenosa informacija proverava se najmanje jednom godišnje.

Član 6. Druge informacije

1. Ugovorne strane se jednom godišnje međusobno obaveštavaju o sopstvenim nuklearnim programima, o iskustvima iz rada nuklearnih objekata navedenih u članu 1. stav 2. tač. a) - v) ovog sporazuma, planovima u slučaju akcidenta izvan lokacije objekta i o pravnim propisima iz oblasti nuklearne sigurnosti i radijacione sigurnosti.

2. Ugovorne strane se međusobno obaveštavaju i o postojećim nuklearnim objektima iz stava 1. ovog člana, o nuklearnim objektima koji su u izgradnji i koji su planirani. Međusobno se razmenjuju sledeće informacije koje obuhvataju:

- a) naziv objekta;
- b) mesto i adresa objekta;
- v) operator/nosilac licence za obavljanje nuklearne aktivnosti;
- g) osnovni tehnički podaci o objektu;
- d) trenutni status;
- đ) podaci o snazi;
- e) osnovni opis mesta objekta;
- ž) odgovarajući podaci za planiranje i delovanje u slučaju vanrednog događaja.

3. O drugim informacijama o nuklearnim objektima navedenim u stavu 1. ovog člana, a koje su relevantne za uticaj na životnu sredinu, nuklearnu sigurnost i radijacionu sigurnost, raspravljaje se na konsultativnim sastancima u skladu sa članom 9. ovog sporazuma.

4. Informacije o planiranim objektima u skladu sa stavom 2. ovog člana dostavljaju se nakon što je nadležni organ izdao građevinsku dozvolu. O predviđenom početku rada objekta u izgradnji ugovorne strane se međusobno obaveštavaju šest meseci unapred.

Član 7. Program merenja

1. Svaka ugovorna strana na teritoriji svoje države sprovodi program ispitivanja radioaktivnosti u životnoj sredini, naročito u okolini nuklearnih objekata iz člana 6. stav 1. ovog sporazuma.

2. Program merenja mora da sadrži merenja koncentracije radionuklida u sledećim uzorcima: vazduhu (uključujući aerosole), vodi za piće, površinskim vodama, zemljištu, padavinama, prehrambenim proizvodima i hrani za životinje, kao i podatke o emisijama. Rezultati merenja moraju biti međusobno poredivi i moraju da sadrže dovoljno podataka za izračunavanje procene izloženosti zračenju stanovništva države ugovorne strane.

3. Rezultati merenja dostavljaju se drugoj ugovornoj strani jednom godišnje. Kod značajnih odstupanja od normalnog stanja informacije se odmah dostavljaju drugoj ugovornoj strani. Ugovorna strana dostavlja dopunske podatke ukoliko se to od nje traži.

Član 8. Razmena podataka iz sistema pravovremene najave akcidenta

Ugovorne strane će uspostaviti sistem za razmenu podataka iz svojih sistema pravovremene najave akcidenta u roku od dve godine nakon što ovaj sporazum stupi na snagu, prema dogovoru koordinatora.

Član 9. Konsultativni sastanci

1. Ugovorne strane jednom godišnje održavaju zajednički konsultativni sastanak, na kome se, pre svega:
 - a) procenjuje primena ovog sporazuma;
 - b) razmatraju ostale informacije u skladu sa članom 6. ovog sporazuma;
 - v) procenjuju rezultati programa merenja u skladu sa članom 7. ovog sporazuma;
 - g) razmatraju i druga aktuelna pitanja nuklearne sigurnosti i radijacione sigurnosti.
2. Ugovorne strane se dogovaraju preko koordinatora o vremenu, mestu i učesnicima zajedničkog konsultativnog sastanka.
3. Ukoliko je potrebno, prema dogovoru između koordinatora, mogu se održati dodatni konsultativni sastanci u skladu sa stavom 1. ovog člana.

Član 10. Koordinatori

1. Svaka ugovorna strana određuje jednog koordinatora za sprovođenje ovog sporazuma, i to:
 - a) U Republici Srbiji: Agencija za zaštitu od jonizujućih zračenja i nuklearnu sigurnost Srbije
 - b) U Mađarskoj: Mađarski organ za atomsku energiju.
2. Koordinatori naročito:
 - a) razmenjuju informacije u okviru saradnje u skladu sa čl. 6, 7. i 8. ovog sporazuma, osim kada se uzima u obzir poseban način informisanja;
 - b) organizuju zajedničke konsultativne sastanke prema članu 9. ovog sporazuma.
3. Ugovorne strane se diplomatskim putem obaveštavaju o eventualnim izmenama u određivanju koordinatora.

Član 11. Obaveštavanje javnosti

Sadržaj informacija koje je ugovorna strana primila od druge ugovorne strane u skladu sa čl. 2, 3, 6, 7. i 8. ovog sporazuma svaka ugovorna strana može upotrebiti za informisanje javnosti, ako tu informaciju druga ugovorna strana nije dostavila kao poverljivu.

Član 12. Troškovi

Međusobna razmena informacija prema ovom sporazumu se ne naplaćuje. Ako dodatne informacije zahtevaju veće troškove, te troškove snosi ugovorna strana koja je tražila dopunu.

Član 13.

Odnos prema drugim međunarodnim sporazumima

Ovaj sporazum ne utiče na međusobna prava i obveze ugovornih strana iz postojećih međunarodnih sporazuma koji se odnose na pitanja obuhvaćena ovim sporazumom ili budućim međunarodnim sporazumima.

Član 14.

Stupanje na snagu, trajanje i otkazivanje

1. Ovaj sporazum stupa na snagu tridesetog dana nakon prijema posljednje diplomatske note kojom ugovorne strane obavještavaju jedna drugu o ispunjenosti uslova za stupanje na snagu u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom.
2. Ovaj sporazum se zaključuje na neodređeno vreme.
3. Svaka ugovorna strana može u bilo kom trenutku otkazati ovaj sporazum. Sporazum prestaje da važi šest meseci od dana kada je druga ugovorna strana diplomatskim putem primila pisani otkaz.

Sačinjeno u Beogradu dana 01.07.2014. godine, u dva originalna primerka, na srpskom, mađarskom i engleskom jeziku, pri čemu su svi tekstovi podjednako verodostojni. U slučaju neslaganja oko njegovog tumačenja merodavan je tekst na engleskom jeziku.

Za Vladu Mađarske

Dr Mikloš Šestak

Za Vladu Republike Srbije

Dr Snežana Bogosavljević
Bošković

Član 3.

O sprovođenju ovog sporazuma stara se ministarstvo nadležno za poslove zaštite od jonizujućih zračenja, regulatorno telo Vlade nadležno za poslove zaštite od jonizujućih zračenja i nuklearne sigurnosti i Ministarstvo unutrašnjih poslova – Sektor za vanredne situacije.

Član 4.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije - Međunarodni ugovori”.

OBRAZLOŽENJE

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u odredbi člana 99. stav 1. tačka 4. Ustava Republike Srbije prema kojem Narodna skupština potvrđuje međunarodne ugovore kada je zakonom predviđena obaveza njihovog potvrđivanja.

II. RAZLOZI ZA POTVRĐIVANJE MEĐUNARODNOG UGOVORA

Vlada je Zaključkom 05 Broj: 018-1545/2014 koji je donela na sednici održanoj 20. februara 2014. godine utvrdila Osnovu za zaključivanje ovog sporazuma i usvojila tekst Sporazuma. Tom prilikom je ovlastila prof. dr Zoranu Mihajlović, ministra energetike, razvoja i zaštite životne sredine da, u ime Vlade potpiše Sporazum. Posle parlamentarnih izbora od 16. marta 2014. godine došlo je do formiranja nove Vlade, koja je na sednici održanoj 26. juna 2014. godine, donela Zaključak 05 Broj: 018-6632/2014 kojim se menja tačka 3. navedenog zaključka i, shodno aktuelnim nadležnostima, ovlastila dr Snežanu Bogosavljević-Bošković, ministra poljoprivrede i zaštite životne sredine, da, u ime Vlade potpiše navedeni sporazum.

Dve strane su se dogovorile da se, prilikom posete predsednika vlade Mađarske, Viktora Orbana, Beogradu, 1. jula 2014. godine potpiše Sporazum. Saglasno navedenom zaključku Vlade od 26. juna 2014. godine, Sporazum je potpisala dr Snežana Bogosavljević-Bošković, ministar poljoprivrede i zaštite životne sredine. Za mađarsku stranu Sporazum je potpisao dr Mikloš Šestak, ministar za nacionalni razvoj Mađarske.

Ovim sporazumom se uređuju pitanja od značaja za saradnju u oblasti radijacione i nuklearne sigurnosti, za međusobno blagovremeno obaveštavanje u slučaju radiološke opasnosti radi zaštite stanovništva država ugovornih strana i životne sredine i konkretizuje saradnja nadležnih organa.

Bitne elemente Sporazuma čini definisanje načina obaveštavanja i razmene informacija, njihovog sadržaja i slučajeva u kojima se obaveštavanje vrši (čl. 1, 2. i 3). Sporazumom se određuju organi ugovornih strana nadležni za njegovo sprovođenje, organi koji su nadležni za primanje i davanje obaveštenja i informacija, koordinatori za sprovođenje Sporazuma (čl. 5. i 10), kao i dinamika i način dogovaranja sadržaja i drugih bitnih elemenata konsultativnih sastanaka (član 9).

Predmet Sporazuma je i razmena i drugih relevantnih informacija (član 6), razmena rezultata dobijenih kroz program merenja jonizujućih zračenja i određivanja sadržaja radionuklida u životnoj sredini, razmena podataka iz sistema pravovremene najave akcidenta (čl. 7. i 8), i preduzimanje mera za zaštitu zdravlja i imovine stanovništva i svođenje radioloških posledica na najmanju moguću meru (član 4). Sporazumom se utvrđuju i uslovi koji se tiču obaveštavanja javnosti, pitanja troškova razmene informacija, odnos prema drugim međunarodni sporazumima (čl. 11–13), način stupanja na snagu Sporazuma, njegovo trajanje i otkazivanje (član 14).

Na osnovu navedenog, zaključuje se da su razlozi za donošenje ovog zakona sadržani u težnji dve strane da:

- doprinesu unapređenju globalne radijacione i nuklearne sigurnosti;
- doprinesu razvoju bilateralnih odnosa u prekograničnoj saradnji i ukupnih odnosa dve zemlje;
- da saradnja dve zemlje u oblasti radijacione i nuklearne sigurnosti dobije potpuniji pravni okvir i da se stvore uslovi za saradnju nadležnih organa dve zemlje;

- se značajne informacije vezane za radiološke opasnosti, što pre obezbede kako bi se prekogranične posledice izbegle ili bile što manje;

- doprinesu opštoj sigurnosti i zaštiti stanovništva država ugovornih strana i životnoj sredini kroz pravovremenu razmenu informacija i iskustava o nuklearnoj i radijacionoj sigurnosti;

- da se u celini ispune odredbe zaključnih dokumenata Konferencije o bezbednosti i saradnji u Evropi i tako jačaju prijateljske odnose između ugovornih strana;

- da se potpunije ispune zahtevi koji proizilaze iz Konvencije o ranom obaveštavanju o nuklearnim nesrećama (1986) i Konvencije o pomoći u slučaju nuklearnih nesreća ili radioloških opasnosti (1986), čije su ugovorne strane, kao i priznatih načela saradnje u okviru Međunarodne agencije za atomsku energiju, čije su članice.

III. DA LI SE MEĐUNARODNIM UGOVOROM STVARAJU FINANSIJSKE OBAVEZE ZA NJEGOVO IZVRŠAVANJE ZA REPUBLIKU SRBIJU

Ovim sporazumom ne stvaraju se dodatne finansijske obaveze za njegovo izvršavanje za Republiku Srbiju. Aktivnosti iz Sporazuma finansiraće se iz redovnih budžetskih sredstava.

IV. PROCENA POTREBNIH FINANSIJSKIH SREDSTAVA ZA IZVRŠAVANJE MEĐUNARODNOG UGOVORA

Finansijska sredstva za realizaciju ovog sporazuma u 2015. godini za ove namene su planirana i izvršavaće se u obimu sredstava opredeljenih Zakonom o budžetu Republike Srbije za 2015. godinu za subvencionisanje Agencije za zaštitu od jonizujućih zračenja i nuklearnu sigurnost Srbije, razdeo Ministarstva poljoprivrede i zaštite životne sredine, funkcija 560 – ekonomska klasifikacija 451, u skladu sa aktom Vlade o rasporedu i korišćenju sredstava ove aproprijacije.